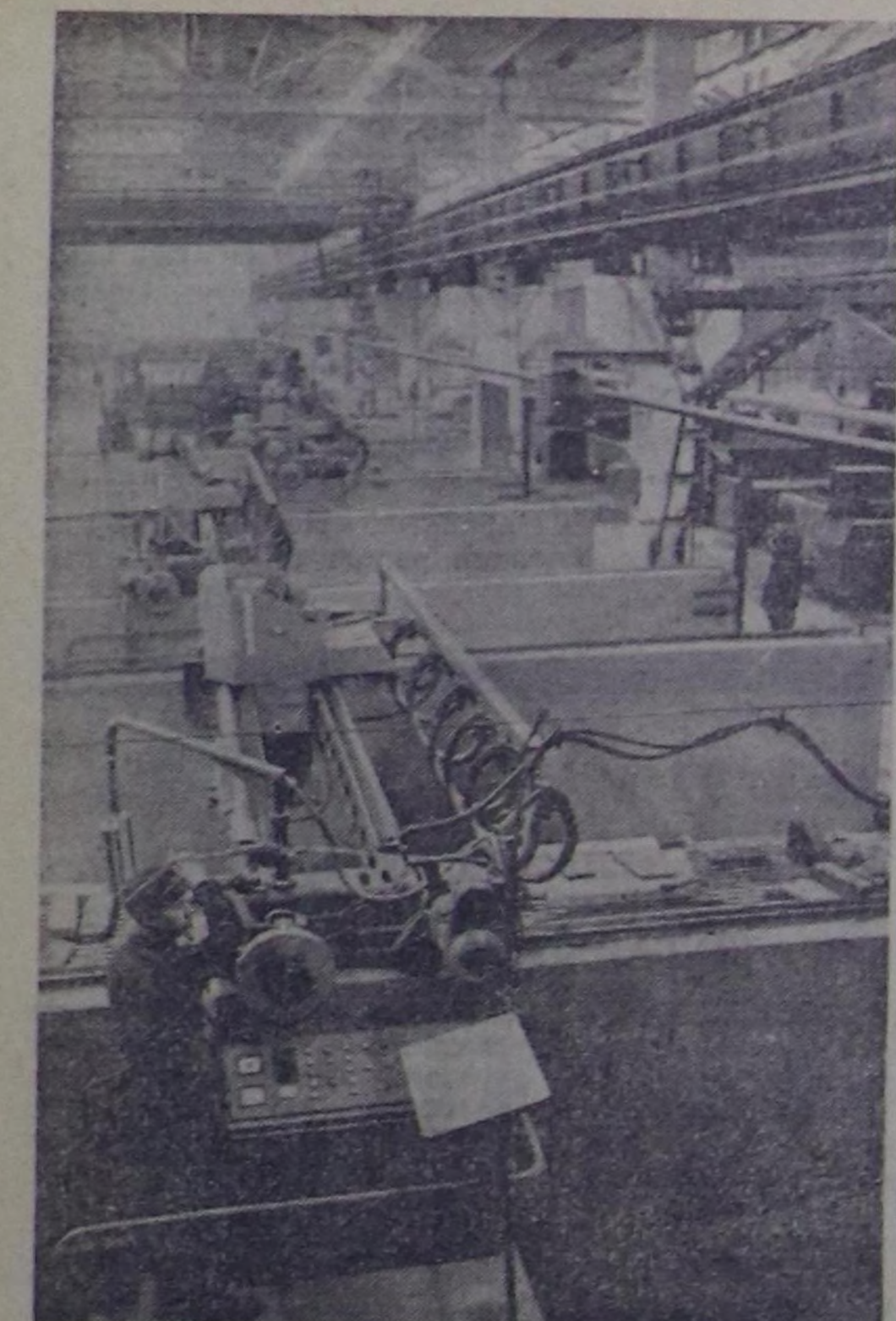

Току-бөк чыдаын ийиги чыдаындо колхозтоң ажал-ишчилеринин мурунда мал, чер ажалын сайзырадыр талазы-башыга эвес сорулга салдыгын. Ону чедикшикниги кууседалы биле социализмни чарышты даштиги организастарын колхоз баштаар терн, партком шийтирзеэн. Оон ааа исегеделери ажалдан кылган. Чарыштың мураактаарын шаңнаар баш немелде төлөвирге бээр он алды муң рубль көрдүгүн.

Т. ХЕРТЕК

КАРЕЛ АССР. Чурттуу тууду материалдар үлөтүрүүдө даш болбаагырадып ажалдаар база бир улут комбинат Кондопога хоорайда ажылагат кирген. Техниктиг деришкни таллазы-биле бо бугурууге денекжир бугурууге чок. Вирги ээчөөнүн күчүзү — чылда 100 муң дөрбөлчү метр гранит болгаш мармор плиталар, архитектура-тууду кезектери.

ЧУРУНТА: Кондопоганың даш болбаагырадып ажалдаар комбинатынын көрүзү.

С. МАЙСТЕРМАННЫҢ ФОТОЗУ.

БИСТЕ КОМСОМОЛЧУ ПОЛИТӨӨРЕДИЛГЕ

Бистиги Улуг-Хем районунуң комсомол политчырымышкынының системасына Ленинни кичээлдер «Беш чыл меңдэ, а мен—беш чылга» деп кичээл-биле эгелээн. Ленинни кичээлдерге улут белекелди «УТКА 25 чылы» совхозта комсомол организацияны кылган. Оң белекелдиче комсомолдуң калбак активни хаара туткан. Ажыл-агый, партия активни база анаа кирип дуулаан. Оң ачылында кичээлдер организастыг өртүп турар. Илангыя Армянкан школаның башчы С. Эрелин, Ак-Турут школаның өөредилге эргелекчиси И. Чигат, Ары-Уулу школаның директору К. Шивит, «УТКА 25 чылы» совхозта партком-секретары Н. Кылын-оол болгаш өскө-даа удуруткучу, хоочун коммунистер комсомол чырымышкынының өөредилгесинге илпекчил кирип турар.

Жанов аттыг совхозтун Ийн-Тал салбырында «Партия дугайында беседа» деп бөлүмдө (пропагандиз В. Баву-Сюрин), «Х Улуг хура» колхозтун Оттуу-Даш сүт-бараан фермазында база илпек бөлүмдө (пропагандиз Д. Баяндай) кичээлдер организастыг уламчылавышаан.

«Наймрал» совхозтун Булуң-Терек салбырында (пропагандиз С. Сары), Чаа-Хөл ортумак школаның (пропагандиз Е. Чубакова) «Бистин Ленинни комсомол» деп политбөлүмнөр эки ажалдап турар.

Бо адаттыгын бөлүмнөрин кичээлдер доктаамал төрүп турар, оларнын дынакчылары чылдаган чок черге кичээл үсеп. Оң илпек болуп турарынын чакыды — пропаган-дистерин кичээлге эки белекелдире. Көрүлдө керексел-дери, техниктиг чүдүлери олар эки ажалдап турар. Чечен чогаал номнарын кичээлдин темасына таарыштыр ол пропа-гандистер база ажалдап турар.

Олар кичээлдерге көдөз ажыл-агыйның тускай өртемниг-лери-даа чалап келдирип, илпек арга-биле кичээлдин бир аай эвес, харын аязы-бүрү болуп чедип ал турар. Пропа-гандистер оон-биле кады комсомолчуларны Ленинни эң-дунга улут дуанын база чедирип турар.

Комсомолдун политчырымышкынына ажалды чедип-кириниң буларынга организастыг кемчелер база улут ужуру-дуалыг. Чижээ, «УТКА 25 чылы» совхозтун Иштин-Хемте комсомол организацияны өрткөн чылдын төңүзүндө болупчу хурагына ол айткынын чугаалажып көргөш, «Партия дугайында беседа» деп политбөлүмнүн кичээлге үзүктөл чокка барып турарын шийтирлээн. Бо комсомол организастыгында 37 комсомолчу 27-зи кичээлге үзүктөл чок барып турарлар, оон артыкнары ажалынын айы-биле үзүктөлүп тургулаан. Кичээлдерин чоруп турарын ында партия организацияны үзүгүчү хайгаарып, ол дугайында комсомол организацияныан бо-ла айтыра берген түргү-лаар.

Ында пропагандаст С. Оюнуң кичээлди солун кылдыр эрттирип турарын дынакчылар чугаалап турар, илпеккарага комсомол организацияны оон дуржулгазын өскө анык про-пагандистерге негелдир ажалды кылбай турары четтес.

Комсомолдун политчырымышкынынын шугуму-биле СЭКП-ни төгүзүп, партиянын XXIV съездинин материал-дарын, СЭКП ТК-нын эртен чыгып болбо. Илангунун шийтирлери болгаш ССР-ниң база РСФСР-нин Дезин Со-веттеринин сессияларынын материалдарын база өөренип эр-тирлээн.

Политбөлүмнөргө кичээлдер Ленинни аачеттарга чедипкирин кирип арганы комсомолчуларга илонерде берип турар, илпеккарага бо ажалды кичээлге илон соң-гаар улам узаттырар ужурулгусу.

Л. ВАЛЕЕВА,
ВЛКСМ Улуг-Хем райкомунуң ийги секретары.

Парлаттынмаан чагааларнын изи-биле

Айтышкынны берген

Барым-Хемчик районунуң төвү Кызыл-Маналык суурда мал хузаап алыр пунктунуң чамдык ажаллакчыларының четтестерин илпектен чөгө эркен чылдын ноябрь 23-те ролдунга эгелен. Тыва АССР-ниң прокурорунун ордак-чызы, Юстицияның улут чөвүлчиси И. Манушкынни бистиги чоуткап бижилгесине харылааны бооза:

Чагаада кирип турар чамдык фактылар хынааладан шын болуп балдактыгынан. Мал хузаап алышкыны Моңгуш Эр-тине эрге-дуулаанын соора ажалдап, частырыллары кылганы даш партия таллазы-биле кемчел алдырышаан, ажалдыдан үндүрткөн.

Пунктунуң малын хузаадып турда оордаткан 7 илек-и-лээн. Ол даш буруулап кижилерин түзүп хореан болгаш кеземче херези оонаган.

Илпек, шөйүлү, хаа, өккө, баар, баш ишкын чүдүлери сактап, булалып турганынын херези ол хузууну су-дунга көргөш буруулап турда чогуур хемчегил көрүскөн.

Пунктута мал хузаадыкчылар бугу документи-лерин чү-рум бугулар кылган турарычче район прокурору кол ки-чөөнөйи салып, контрольга алган турар деп айтыш-кыны берген.

ШЫН

Коммунист партияның үн-дизилчиси В. И. Ленин пар-тийжи хузаадыкчы арып бо-лурнуң, оон шынар саста-вын ажалдыкынын, партияга хузаап алышкына болгаш оон хузаадыкчы кирерлерден негелдени бедериниң дуга-йында доктаамал сагыш салып чораан. Партияның социал сөс-тавынга кол чер ажалдын ангыга хамааржыр ужурулгусу дугайында Ленинни ай-тышкыны ууртулга болдур-ган, СЭКП-ниң XXIV съезди-зи бо айткычче база улут кичээлгеин улаандырган. Пар-тия эге организациялары олче доктаамал кичээлгеин салып, партияжи хузаадыкчы өзүл-дизинге таарымчалык салдарын чедирип, чаа кечигүнер ху-лаап алырыны айтырыныга далажыр чорукту болдурбайн, тч төлөнтп кижилерин шың-гым чандыстап хулаап алыр чорукту, оон социал саста-вынга кол чер ажалдын ан-гыга хамаарышкан турар ду-гайында принципти шынгын барымдаалап турар.

СЭКП-ниң Улуг-Хем район комитети, партия эге органи-зациялары боттарының кичээл-геин партия хузаадыкчы мурнакчы, бедик медресиди, төлөнтп кижилерин кирип алырыныча база анык салгал-дын кичээлдилгезин улам ажи-жеринче улаандырып турар. Сөөлүгү каш чылдарда пар-тияның хузаадыкчы кирип турарларга негелдени күштел-дирип, Ленинни партиянын ке-жигүрүнүң бедик ады даш коммунис кижиги бугуруу-нун харысалгазын бедик тала-

Партийжи амыдырал

ПАРТИЯГА ХҮЛЭЭП АЛЫШКЫН

ым-биле бисте чамдык ажал-дар чоруттунган.

Бир эвес 1969 чылда пар-тия хузаадыкчы хулаап алы-ганпариниң сапынга ажалдын ангы болгаш колхозчу тараа-чынар 36 хуу турган болза, дараазында 1970 чылда олар-ның саны — 51 хуу, а 1971 чылда — 56,6 хуу болган.

Моон мурдунда чылдарда ком-сомол дамчыштыр партияга хулаап алышкын 15 хууаан ашпай турган болза, ам 35 хуу четкен база ол ишкы херезең чонунуң саны 45 хуу четкен.

Моон алгаш көргө, партия-ның хузаадыкчы кирип тур-арларын кол нуруузу бисте ажалдын ангы, колхозчу тара-ачынар эзелп турар-дыр. Бо дээрже бистин ажалчына-рывыстың өртем-билининиң болгаш культуразының чайгы-лаш чок өзүп турарынын, оларның бугурууге болгаш хой-инити ажалына илпек-кейиниң бедээниң херечизи-дир.

Бо чугула ажал-херекке ол шугуму барымдаалааш, чоң-ноң өскө категориязынче, илангыя интеллигенцияже са-гыш салбай турар деп болап болбас. Партия эге организа-

цияларының олар-биле ха-рымдаашы улам күштелип ту-рар. Сөөлүгү беш чылдарда тур-кай өртемниг коммунистерниң саны көсүкүзү-биле көвүдээн. Оларны хой кези көдөз ажал-агыйның тускай өртем-нигери, эмчилер болгаш баш-кылар болуп турарлар.

Партияның хузаадыкчы өс-түрү болгаш анык коммуни-стерни кичээлдер таллазы-биле ажалды «УТКА-ның 25 чы-лы», Жанов аттыг совхозтар-да парткомнар, Шагаан-Арыг хоорайны АТБ-зинде партия эге организацияны бедик дең-гелге — тургускан. Чижээ, «УТКА-ның 25 чылы» совхоз-тун парткому (секретары Н. И. Кылын-оол) сөөлүгү эркен ийи чылда партиянын хузаадыкчы-ге 24 кижини кирип алган, оон иштинде ажалчынар 14, көдөз ажал-агыйның тускай өртемнигери 4 кижиги, артык-чылар — эмчилер болгаш баш-кылар. Оларны иштинде саан-чылар, механизаторлар, мал кадарчылары, анаа ажалчы-нар хой болган.

Ол партия организацияны бодунуң курамыры болгаш да-йынчы дуулаакчызы — ком-сомолу дамчыштыр хузаадыкчы өстүрүп принципти база ба-

рымдаалап, олче кичээлгеини салган. Сөөлүгү ийи чылда пар-тияга хулаап алган 24 кижиниң 14-тү комсомолду дам-чыштыр киргенер, олар на-зыр таллазы-биле 22-ден 35 хар чедир, колдуу ортумак өр-темниг эштер бооп турар. Партком болгаш салбырларның партия эге организациялары комсомол намызы өртүп турар, бугурууге мурнакчыларның ортузунга кичээлдилге ажал-дарын күштелдирип келгени-ниң түннелинде боттарының хузаадыкчы өзүлдөз док-таамал болгаш төлөнтп мөзү-шыннары болуп турар деп чу-вени айтыс чогуур.

Партияны хузаадыкчы өс-түрү даш сагыш алышкыны узаттып турар чүве болганда, анаа кирип турарларга негел-дени кошкыды болбас деп чу-ве билдигир болбай. Чамдык кошкак белекелдиги эштерден ойталаар таварылгалар база тургулаар. Ол болза партия-ның хузаадыкчы кирип тур-арларнын харысалгазын улам бедидип турарынын хе-речизи-дир.

Партияжи стажы үш чыл-дан өвөш эвес коммунистер-нин саны бисте база көвүдээн. Колхоз болгаш совхозтарны

парткомнары болгаш партия эге организациялары анык коммунистерни кичээлдилге-зинче кичээлгеи салырын күш-тедирген, бугурууге оналгал-дарын күчүлгөргө, бугу-де ажал-херектерге, хой-инити ажалына кол үлөгер-чижек-тиг болуп кылдыр, ажалды илпеккара чорудары бир кол со-рулга болуп турар.

Моон түннелинде анык ком-мунистерни иштинде район-да сурагжаан мурнакчылар чыл-чылы-биле көвүдөп турар. Оларны кичээлге хойжу Б. Ондарны, механизатор О. Топчааны, саанчы Т. На-вштайны, башкылар А. Серен, К. Сотпа оларны, зоотехник И. Шершеваны болгаш өскө-лери-даа чоргаарал-биле алаар бис.

Интитиз-биле алырга, анык коммунистер-биле ажал Жан-нов аттыг совхозтун партко-мунда дээр тургустунган. Бо ажал-агыйда оларны тускай өөредилгезин доктаамал дору-дуп, партиянын Программаны болгаш Уставын, СЭКП-ниң XXIV съездинин материал-дарын, партия тургузуун оларга өөредип турар. Оң үлөгер-биле шак илпек өөредилгелери-ни өскө парткомнарда база тур-гускулаан бис.

Ылангаш анык коммуни-стер ортузунда ажалды улам экижидер, маңаа чаа аргалар-ны илпек тывар, оларның чоң-га үлөгер болуп, организасты-лар болуп ролун улам бедидер даш улам шугуруг ажал-лаар бис.

Ш. ОНДАР,
СЭКП Улуг-Хем райкомунуң партияжи организастыг ажил илдиизиниң эргелекчиси.

ПАРТКОМГА САЙГАРЫП КӨРГӨН

«Улуг-Хая» совхоз эр-кен чылым мал бажын өс-түрериниң планын күү-сеттээн, малдан каража-лыг болган хирезинде, оон чогуур түңкелдерни үндүрүп, бо кышты хур бээрден таллазы-биле хем-чегелерни кошкак алган дээрзин амгы байдал ба-дыткап турар.

Совхозта мал чеминиң кураадырлары эвээжээн. Оң чылдагы анык мал че-мин чарыдаарда раци-он өзүгээр херекелес, сизген, саванын норма чок бээрден болуп турар. Хайыракан салбырының № 3 хойжу бригадасында чамдык кодан хойларныкы даван-даяа тастап эге-лээн, малдык чаш төлү-де хорамчалар бар. Арыг-Бажы салбырда 18 чаш бызаа өлгөн.

Мал кыштагашкы-нында байдал дүвүрү-зинниг турда-ла совхоз-тун кол специалистери, тускай өртемнигери, сал-быр эргелекчилери чо-гуур хемчегелер албайн келген. Олар малчынар-га хооар аалчылар болуп турар, оларга барза-даа ажалдын иштине ханы-лап кирбес, практиктиг дуза чедирбес, байдалды чедир өөренип көрбес, тус-тус фермалар, брига-далар удурткучларынын ажалын контрольдаш, негелдени тургустас бо-луп турар. Зоовет өөре-диге чүгө саазын кы-рында чоруп турар, олче өзүлүг кичээлгеи салды-лаан. Совхозтун кол зоо-техниги коммунист Ю. Бардыков четтестерни дарый чайладыр талла-зы-биле хемчегелерни алы-рын организастаар, удур-тургай, харын боду күрүрүнниң, партияныкы чү-румун үрөп турган.

Бо бугу байдалды сов-хозтун парткомунга чок-та чаа чугаалажып көр-гөш, үстүндө байдалдар-ны тодаргай сайгарган. Кыштагашкында дүвү-рениң байдалдарны дарый чайладыр хемчег-лери алырын совхозтун дирекция черинден, сал-бырлар эргелекчилерин-ден, бригадирлерден не-гезин болгаш бо талла-зы-биле чогуур иштинири хулаап алган. О. ТАВАА,
Улуг-Хем район.

О. Х. ДОПАА «Сельхозтехникиның» Чадаана салбырына алды чыл болган. Баштай одалга аппаратуразын киргеш, оон удааанда слесарь болуп депшээн. Бугурууге планын ай санында 160—170 хуу күүсөдип, коллентивинде манталдыг ажалдап турар.

ЧУРУНТА: О. ДОПААНЫҢ АЖЫЛДАП ТУРАРЫ.

Специалистин сүмези

Хой ажалын көгүдөргөндө, оон продуктулуун бедерине болгаш хой эдизини, дүктүн бугуруугезин көвүдөргөндө чугула кемчелерин бирээ ажалда, чаа төртүгүнчү хура-ганын азырап өстүрерини мурнакчы аргалары колхоз-тарга база совхозтарга ажал-лаары болуп.

Колхозтарны болгаш сов-хозтарны эртен чылда ажал-ын анализтеп көргө, дыкка хой ажал-агыйлар малын чаш төлү азырап өстүреринге улут четтестерин болдурган тодаргай-дыр.

Маңаа мындагы саннарын чи-жек кылдыр көргүзгөш артык эвес. Эртен чылдын 28 муң ажал хураганнар өлүп хо-раан, ол оон мурдунда чыл-дын 5000 баш азы, 6,8 хуу хой, 1970 чылда респу-бликада илпектиг белек төрүп чүс баш хойга оонаштыр ху-раган алыры 84 баш турга-нынан эркен чылдын 76 баш чедир кызырдыган.

Бо саннар чүгүн дугайын чугаалап турарлар дээрже, чаш хураганнары азырап дорукту-рар ажал ам-даа чогуур дең-гелде тургустунаанын ол-дур. Ылангаш хойну оонашкыны ам чаа түзүктөл өгөдөп ту-рар болганда, эркен чылдар-нын частырынын катаптабас дээр, хой, өшкүнү чаш төлү шын ажал доруктурунче ооза кичээлгеини салыры, бо таллазы-биле депшигелер арга-лазын ажалдары хуңун не-гелдиги айтыры боу берген. Ону барымдаалаш, хойжулар-га бо сүмени бижилм.

Маңаа хамкынны мурдунда эң чугула чүве болза, хой оонашкынынын кампаны-зынга баш ууур ык белек-те-нип алыры болуп.

Бирээде, калкы, шымык, мага-боткур хураганын чүгө шымык деңгелдиги хойла-ап болуп. Ону мурнакчы хой-

Чаш хураганнары хулаап алырына белеткенири болгаш ажаан доруктурары

жу бүрүзү билер ужурулгусу. Ындыг болганда, хойну чашын болгаш күзүн эки семитири, а кыш дүжүп келгенде хой-ларын күш-дегенни артык-пас дээр, кадатты шынар органи-зациялары, кажаа-хорааны чыгылаары, төртүрү четкен хойларга негелде чемни бээр эржекч чугула-дыр. Төрүрү хой бүрүзүндө төлү алыры оң-ине чугула негелдиз ол. Арып кысыраан хойлар-ны ара салыры ховар эвес, оларны хураганнары арган, кошкак, аязы-бүрү азырларга алышкы болуп.

Төрүрү четкен хойларны ба-гай чедирип, шымык кылдыр кажаалап, соок хатка кысып, үрүлгү агаарлатпай, мунгаш кажаага тургузуп бо-лакка. Хойну дүвүргөндө-биле холбашкан канын-даа ажал-дары (эминин дүгүн, караан толгандыр дүктөрин кыргы-рып, дүвүн аштарын) оолаа-рынга чедир бир ай бурунгаар жооскан турар ужурулгусу.

Ийиле, хойлар оолааарынын 2—3 негелде мурдунда хой ка-жаазын болгаш хураган кин-дер чымык кажааны хынал көргөш, кажаанын экиртеринде, ханазында база дээринде ойбактар, тигил бар болза, оларны сысык дугаарлар херек. Чаш хураганын хойлар кин-дер кажаанын көзөнектери шилдээр, ханазын болгаш па-лазын чутуяны 5 хуулап экирлери-биле чүн дезинфек-циялаар, алаанга кургаг өдөк-ти төгөр.

Хураган турар кажаанын иштини деришкенирин чо-гуур өбүнө кылып алыры чу-гула. Чымык кажааны орту-дунда коридорлуг ийи негек кылдыр үзүктөп алыр. Коридорун бир кезээне, хой ка-жаазыне кирер эжи чыныг-га, төртүрү хойлар турар үзүк-

тешкини кылдыр. Оон ыңай хураган кажаазынын бир та-лазын 30—40 кезек кылдыр үзүктээр. Өрөзү бүрүзүнүң шө-лү 1—1,5 дөрбөлчү метр бо-луп, оларга чаш хураганын хойлар үш хонук хире турар алаар. Бордирин өскө тала-зында өрөзүн 10—12 кезек кылдыр үзүктөилээр. Үш хо-нук чедер берген хураганын хойларны бир өрөзгө-ле 2—3 баш кылдыр 8 хонукта тургу-заар. Оон соонда бөлүктөргө турар хойларын санын көвү-дөдөр.

8—10 хонук чедер берген хураганын хойларны бир бо-лукке-ле 20—30 баш чедир кирип. 15 хонук чедер берген хураганын хойларны болук санынга 40—60 баш чедир кирип. Хураганнары 20 хо-нук чедер берген, нарын дүк-түг хойларны бир болукке 80 башты болгаш бодун дүктүг хойларны болукке—100 баш-ты тургузаар.

Чымык кажааны бүрүн де-риш-биле артык шаараш шийтерилг болгаш хойга чөм каап бээр, ыш саваларыг, сүт кулар хуунарыг турар-ы эржекч чугула. Бир эвес кажаада сайгылаан чымык чок болза, «Часкы» деп фо-нар херексес, саван, чоттунар аржылы, тазтар, дезинфекция кылдыр чүдүлөр база бар бо-луп ужурулгусу. Хойну ажал-турар кижилер халаттыг, фар-туктуг, хой болгаш хураган кемчелдээр бугурууге база өс-кө-даа эржекч чугула чүдүл-дериң болуп.

Хой чогуучалыг оолаанда, анаа дуза негеттимиңе, улут хой 30—40 минута, тогул хой—50 минута хире болгаш төртүрү. Хойну төртүрү бер-ге болган таварылгада азы

арган хой төртүрүге, дуза көр-гүзери эржекч чугула. Ын-дыг таварылгаларда чогуур өбүнө дуза чедирери-биле хой болгаш хураган кажаазын-га дүн-хүнүн доктаамал де-журыйлаашкынын тургузар херек.

Дежурный кижиги хойну тө-ртүрүн хайгаараар, херек апарза, төртүрү хойга дуза көр-гүзөр алаар. Дежурныйлааш-кыны эки тургусканда хура-ган соокка азыр, төртүрүнүн чадаш өлүр таварылгалар болбас.

Хураган төртүгүнери билек-ле оон аксында база дүмчүүн-да шараны апташ, чылгаары-биле негизге салып бээр. Тө-рөз хой туруп кээрже, кия туушкка үзүлдөш болза, ону оолаарыччалыг үзө кезиптер болгаш оон хураганда артык урун деңгелдеп алаан хей-дир-биле бооп каар. Ону де-журный кижиги кылыр ужу-рулгусу. Ылангаш болза, хураган өлүп боар.

Чаа төртүгүнчү чаш хура-ганын эң баштай чартык шак эртенде негизге амыртыш. Бир эвес хойну эми дүктүг бол-гаш хиринг болза, дүгүн кы-рааш, эминти чымык сүт-биле чутташ, арыг пос азы ар-жылы-биле чотуп кааптар. Эминтин дошпузуна хиринг сүтүг сазы туушкыш, оон соонда хураганын эмирер. Ол бугунуң дежурный хойжу азы сакмашкы кылыр ужу-рулгусу. Бир эвес ылангаш бо-ла, хураган негиз аял ча-лааш, аштар азы чугулаан хиринг эми дошпузу соруп-каш, арып өткөткөш, өлүр чалавас.

Хураганны төртүгүнчү соонда 30 минута болгаш, не-зинин аа-суду-биле өйт-паш кылдыр эмирери оона чугула. Чүгө дээрже аа-сүтте чаш ор-

ганизми күш кирип болгаш аязы-бүрү халлавырыг аа-рылгарга удуур бижылгаар оона шынарыг бугуруул-бар. Ол эржекч чугула не-гелдени хойжу, бригада бугу-зунге шынгын сагыр херек. Хураганын негизге эмирер соонда, чаш хураганын хойну тускай үзүктөөн клеткага ки-рип.

Хой хураганын тодурар сүтүг болуп дээр, ону төрө-нениң соонда баштайгы хун-нерде холуксаалыг чедир-биле (хонукта бир башка оонаш-тыр 100—200 грамм чарба, а үш хонуктан соңгаар чарбаны 300 грамм чедир) немей чөм-гөдөр херек.

Төрөз хойну 8—10 хонук чедир хураганын-биле кады тускай болукке тургузар, олар-же үндүрүп болбас. Ол чорук чаш хураганнарын негиз та-нылар кылдыр чаччыгарына, өткө кирип, чөм чүн өөрени-ринге чугула. Он хонук эртен соонда, негиз-биле кады оон ыңай тургузарынын артык чок болза, хураганнары аны-гы болукке үскөш, оларны негизини ышкыш дугаар-биле дугаарлаар. Ол дугаарны ко-руп турган, негиз тып эми-зиринге эки.

Бистиги республиканын бай-далына шору кылдыр озу-п келген хураганнары чымык хуннерде кажаа чанында ку-раг өлөктик черге чөм берип, доруктур азырап турар. Соок үгө оларны чүгө кажаа иш-тинге чедирин азыраар.

Часкаар афар чымык, хура-ган доруга бергенге, эртен хойларга хураганнарын эмир-гөш, оларалдыкы үндүрер бол-гаш хундуксунун 12 мак үе-зинде хойну олардан өдөккө кирип келгеш, хураганнарын эмирер, сугарып, дыштан-

дырар. Оон 2 шактан соңгаар хойну база катп оларалдып үндүргөш, кезээ дүшкүжө кадарар. Кезээ хойну суга-рып, немелде чөмни берип, хураганнарын эмирергеш, не-лери-биле кады кажаага хон-дурар.

Хураганнар 8—10 хонук чедер бергенде, оларны боду-н чедир чиринге чаччыты-рар, 20—22 хонуктан соңгаар холуксаалыг чөмө кирип. Баштай хунде 100—150 грамм эки суланы бээр. Оон ангыда, оларнын чөмнине хой буруу, соок алганын, чу-гай, дус, байлактыкка микроэлементтерин холуур алаар.

Хураганнар 4—4,5 ай на-зылыг апарганда, оларны не-лериңден аныгыш үскөш, тус-кей кодан кылгам, кадарып агаарар.

Ам кышкы үгө хой кидин түлүк оодал турда, дүн-хүн-дун дежурныйлаашкынын тур-гузари, хураганнары ажаап өстүрериниң технологи-зын шыныры оона чугула. Ч

АКШАНЫ ШЫГЖАДЫРЫ АЖЫКТЫГ

лері 1972—1973
ылдарның үезінде кө-
э а жыл-агый продук-

ДЭПЧУ МЕДЭЭЛЕР

● **КАМР.** Египеттин түзү хуралынын тусуай миссиясы 60 чымылвар 23-те премьер-министр Ахл Сидкини иргени египет казак-тин программалык мегелетин түдүдүтүгөн. миссиянын иштелип-ка ка египет казактын программаны армияны алган чондоту хергедеп хандырыныга түртүлү күжүнкүшкенирини облыстаар херекке ил гезелгенин кылдыр делген көргөн. Бу сол-дого-биле хоммунес

лардын, ылангыч
режел барашынын
аркесеп сазар салгы-
ны националызастаарын,
ымлык баарнаарга хел-
тегелди контрольда-
ны, каас-коз ат чүүдүн
рт иштине киберия
кесадары смулзон.

● БРЮССЕЛЬ. «Нити-
нонуктун» министр
човулдунин элчег-
ер сисезиз Брюссель
ажиттыган. «Нити
нонуктун» чуртарынын
сизе ажил-айгы минис-
тери 1972—1973
жылдардын узине ка-
з ажил-айгы продук-
тарларга оркестрин
длер дугайында нити
рога экономистин нил-
жежигеленин комисси-
онин саалдан киреуе-
не келзе ажил-айгынын
руктуралын реформы-
ларын нарын айтыр-
мын чугалаажыр.

ИЗДАНИЕ

алырга, Соңгу йи
е эжелекчилерниң кү
е болгаш дерани үү
дур демиселачилер би
каттыштырылганын
ы чурттуң бүгү чер
стерге чөптүг чорук
комитетке» кээп ту

бирги чартымында Ча-
патриотчу күштер
руштарыңа согууш-
удас тагарыштырган,
цүерки сандан үндүр-
ме боо-чөлсөктү зу-

дарынын куштери эргинини 2400 тире солчыскаалдан ундурген, тамилант толелзиленик-америк ечовулекчи-амолетту дужур а-машинанын хунаап кылгаз деп, Кассан итилел дымнаткан.

